Euroopa kaasamise ja mitmekesisuse pealinna auhind 2027 – konkursieeskirjad

Sisukord

Sisukord

1. TAUST JA EESMÄRGID 2
2. EUROOPA KAASAMISE JA MITMEKESISUSE PEALINNAD 2
3. 2027. AASTA EUROOPA KAASAMISE JA MITMEKESISUSE PEALINNA AUHINNA JA ERIAUHINNA VÕITJATE MÄÄRAMISE KORD JA KRITEERIUMID 3
   - 3.1 Üldauhinna Euroopa žürii koosseis 3
   - 3.2 Eriauhinna Euroopa žürii koosseis 3
   - 3.3 Nõuetele vastavuse kriteeriumid 4
   - 3.4 Lisateave 4
   - 3.5 Ajakava 4
4. HINDAMISMENETLUS 5
   - 4.1 Valiku- ja hindamismenetlus 5
   - 4.2 Hindamiskriteeriumid 6
5. TAOTLUSTE ESITAMISE KORD JA TÄHTAJAD 8
6. ISIKUANDMETE TÖÖTLEMINE 8
7. LISATEAVE 8
8. LISAD 8

1. TAUST JA EESMÄRGID

Komisjon on toetanud võrdõiguslikkust, võttes vastu puuetega inimeste õiguste strateegia aastateks 2021–2030, romade võrdõiguslikkust, kaasamist ja osalemist käsitleva ELi strateegilise raamistiku aastateks 2020–2030, uuendades LGBTIQ+-inimeste võrdõiguslikkuse strateegiat 2026–2030 ja soolise võrdõiguslikkuse strateegiat aastateks 2026–2030 ning võttes esimest korda vastu rassismivastase strateegia aastateks 2026–2030.

Komisjon võttis rassismivastases strateegias aastateks 2026–2030, LGBTIQ+-inimeste võrdõiguslikkuse strateegias 2026–2030 ja soolise võrdõiguslikkuse strateegias aastateks 2026–2030 kohustuse jätkata Euroopa kaasamise ja mitmekesisuse pealinnade nimetamist. **Euroopa kaasamise ja mitmekesisuse pealinna auhinnaga tunnustatakse, tutvustatakse ja tõstetakse esile mõne linna või piirkonna[1] parimaid tavasid, mis võivad olla teistele Euroopa linnadele inspiratsiooniallikaks, et luua oma kodanikele mitmekesisem ja kaasavam keskkond.** Selle eesmärk on tunnustada parimaid tavasid, mis edendavad mitmekesisust (soo, vanuse, puude, LGBTIQ+-inimeste identiteedi, usutunnistuse või veendumuste ning rassilise või etnilise päritolu alusel) rikkuse ja innovatsiooni allikana, toetavad kaasavat poliitikat ja kaasavaid süsteeme ning tugevdavad kõigi kodanike kuuluvustunnet.

2. EUROOPA KAASAMISE JA MITMEKESISUSE PEALINNAD

Euroopa kaasamise ja mitmekesisuse pealinna auhinnaga (edaspidi „auhind“) tunnustatakse kolme linna kahes kategoorias:

- alla 50 000 elanikuga kohalikud omavalitsused;
- üle 50 000 elanikuga kohalikud omavalitsused.

Kummaski kategoorias antakse välja esimene (asjaomase aasta Euroopa kaasamise ja mitmekesisuse pealinna tiitli ainuvõitja), teine ja kolmas koht. Taotlejad võivad ka pälvida erilise äramärkimise, millega tunnustatakse nende poolt erakordselt keerulistes olukordades või tingimustes tehtud järjepidevaid ja positiivseid pingutusi, mis võivad olla inspiratsiooniallikaks teistele Euroopa linnadele. Erilise äramärkimise osaliseks saab maksimaalselt üks lõppvooru jõudnud kandidaat kummaski kategoorias.

Konkursil võivad osaleda kõik ELi kohalikud omavalitsused (nt linnad, piirkonnad jne).

2027. aastal antakse **rassismi vastu võitlevatele[2]** kohalikele omavalitsustele välja ka eriauhind. Selles kategoorias antakse välja kolm auhinda (esimene, teine ja kolmas koht). Eriauhinna puhul ei võeta arvesse kohaliku omavalitsuse suurust, on ainult üks kategooria.

Käesolevad konkursieeskirjad on kehtestanud ja avaldanud Euroopa Komisjon, kes käivitab konkursi ja haldab seda välise Euroopa kaasamise ja mitmekesisuse pealinnade sekretariaadi toel.

[1] Kõik kohalikud omavalitsused, mida juhivad valitud organid.

[2] Rassismivastane strateegia aastateks 2026–2030 on ajendatud eesmärgist võidelda rassismi kõigi vormide, sealhulgas mustanahaliste vastu suunatud rassismi, romavastasuse, antisemitismi, aasialaste vastu suunatud rassismi ja moslemivastase vaenu vastu.

3. 2027. AASTA EUROOPA KAASAMISE JA MITMEKESISUSE PEALINNA AUHINNA JA ERIAUHINNA VÕITJATE MÄÄRAMISE KORD JA KRITEERIUMID

Auhinnataotlused läbivad nõuetele vastavuse kontrolli ja sõltumatute ekspertide tehtava eelhindamise. Lõpliku otsuse teeb Euroopa žürii, kes koostab lõpliku paremusjärjestuse kahes üldkategoorias (alla 50 000 elanikuga omavalitsused ja üle 50 000 elanikuga omavalitsused), ning eriauhinna Euroopa žürii, kes koostab lõpliku paremusjärjestuse eriauhinna kategoorias.

Kohalikud omavalitsused võivad esitada taotluse nii üldkonkursile kui ka eriauhinna konkursile.

3.1 Üldauhinna Euroopa žürii koosseis

Euroopa Komisjon nimetab sõltumatud eksperdid eelhindamise etapiks ja Euroopa žürii liikmed lõpliku valiku etapiks. Euroopa žürii koosneb vähemalt viiest liikmest, kes esindavad Euroopa vabaühendusi.

Euroopa žürii liikmed vaatavad läbi sõltumatute ekspertide poolt eelhindamise etapis koostatud paremusjärjestuse ettepaneku. Hindamine hõlmab kvalitatiivset hindamist, mis põhineb sõltumatute ekspertide aruandel ja allpool punktis 4.2 esitatud hindamiskriteeriumide kohaldamisel. Üldkonkursil valitakse kummaski kategoorias välja kolm kohalikku omavalitsust ja neile antakse esimene, teine ja kolmas koht.

Euroopa žürii liikmed nimetatakse ametisse isikuliselt ning nad tegutsevad sõltumatult ja avalikes huvides. Nad täidavad oma ülesandeid tasuta ja neid toetab auhinna sekretariaat. Euroopa žürii liikmeteks nimetatud isikud peavad Euroopa žürii koosolekul allkirjastama „huvide konflikti puudumise deklaratsiooni“, milles nad avalikustavad kõik asjaolud, mis võivad tekitada huvide konflikti.

3.2 Eriauhinna Euroopa žürii koosseis

2027. aastal annab Euroopa Komisjon eriauhinna **rassismi vastu võitlevatele kohalikele omavalitsustele.** Kohaldatakse sama menetlust nagu üldkonkursi puhul, hinnates nõuetele vastavust ja hindamiskriteeriumidele vastavust.

Rassismivastase võitluse eriauhinna Euroopa žürii koosneb vähemalt viiest isikust, kes esindavad Euroopa vabaühendusi ja/või muid asjaomaseid riiklikke ja Euroopa sidusrühmi.

Euroopa Komisjon nimetab **rassismivastase võitluse** eriauhinna Euroopa žürii ja eelhindamise etapis osalevad sõltumatud eksperdid.

Rassismivastase võitluse eriauhinna Euroopa žürii liikmed vaatavad läbi sõltumatute ekspertide poolt eelhindamise etapis koostatud paremusjärjestuse ettepaneku. Hindamine hõlmab kvalitatiivset hindamist, mis põhineb sõltumatute ekspertide aruandel ja allpool punktis 4.2 esitatud hindamiskriteeriumide kohaldamisel. Valitakse välja kolm kohalikku omavalitsust ja neile antakse esimene, teine ja kolmas koht.

Rassismivastase võitluse Euroopa žürii liikmed nimetatakse ametisse isikuliselt ning nad tegutsevad sõltumatult ja avalikes huvides. Nad täidavad oma ülesandeid tasuta ja neid toetab auhinna sekretariaat. Eriauhinna Euroopa žürii liikmeteks nimetatud isikud peavad Euroopa žürii koosolekul allkirjastama „huvide konflikti puudumise deklaratsiooni“, milles nad avalikustavad kõik asjaolud, mis võivad tekitada huvide konflikti.

3.3 Nõuetele vastavuse kriteeriumid

Konkursile saavad taotlusi esitada järgmised omavalitsused.

3.3.1 Taotluse esitaja **peab olema** ühe ELi liikmesriigi **kohalik omavalitsus** (linn, piirkond jne). Taotluse esitaja peab olema haldusüksus, mida juhib linnavolikogu või muu demokraatlikult valitud valitsusorgan. **Varasemad auhinna võitjad ei saa 2027. aastal kandideerida.**

3.3.2 Taotlejad peavad täitma 2027. aasta Euroopa kaasamise ja mitmekesisuse pealinna auhinna **ühise taotlusvormi kõik osad** (I lisa) ja järgima taotlusvormi igas osas märgitud tähemärkide arvu piiranguid. **Rassismivastase võitluse** eriauhinna taotlejad täidavad ka eriauhinna jaoks ette nähtud osa (taotlusvormi H osa). Määratud piirangut ületavaid tähemärke ei võeta arvesse ja sel juhul võivad taotluse vastused jääda poolikuks.

3.3.3 Taotlused tuleb **täita ja esitada veebipõhise taotlusvormi kaudu hiljemalt 26. veebruariks 2027 (kell 12.00 Kesk-Euroopa aja järgi).**

3.3.4 Taotlejad peavad lisama **kirjaliku kinnituse (III lisa), mille on allkirjastanud linnapea** või riigi õigusaktide kohaselt linna/piirkonda seaduslikult esindama volitatud kõrgeim esindaja.

3.4 Lisateave

Taotlejatele mõeldud juhendit (**II lisa**) tuleks lugeda koos 2027. aasta Euroopa kaasamise ja mitmekesisuse pealinna auhinna taotlusvormiga.

Lisaks võivad kandidaadid oma taotluse toetuseks üles laadida PowerPointi esitluse (10 slaidi) või lisada lingi sellele esitlusele, et näitlikustada ja esile tuua oma taotluse tugevaid külgi. Seda esitlust võidakse kasutada lõppvooru jõudnud taotlejate tutvustamiseks auhinnatseremoonial.

Taotluse võib koostada mis tahes ELi ametlikus keeles; taotlused tõlgitakse automaatselt tõlketarkvara abil. Taotlejatel soovitatakse esitada taotlus võimaluse korral inglise keeles, et hõlbustada taotluste läbivaatamist ja kiirendada hindamisprotsessi.

Kui esineb kirja- ja/või haldusvigu või mõni dokument on puudu, võib auhinna sekretariaat võtta ühendust kohalike asutustega.

3.5 Ajakava

Ülesanded	Ajavahemik
Taotluste esitamise algus	Oktoober/november 2026
Taotluste esitamise lõpp	26. veebruar 2027 (12.00 Kesk-Euroopa aja järgi)
Sõltumatute ekspertide hinnang	Veebruar/märts 2027
Euroopa žürii hinnang (üldkonkurss ja **rassismivastane võitluse** eriauhind)	Märts/aprill 2027
Taotlejate teavitamine	Märts/aprill 2027
2027. aasta Euroopa kaasamise ja mitmekesisuse pealinnade auhinnatseremoonia	3. juuni 2027

4. HINDAMISMENETLUS

4.1 Valiku- ja hindamismenetlus

Kohalike omavalitsuste valimine 2027. aasta Euroopa kaasamise ja mitmekesisuse pealinna tiitlile ja **rassismivastase võitluse** eriauhinnale ning lõplik paremusjärjestus põhineb järgmisel: standardsed hindamiskriteeriumid, et tagada protsessi järjepidevus, läbipaistvus ja õiglus.

Hindamiskriteeriumid ja nende osatähtsus on esitatud punktis 4.2. Taotlejad, kes ei saa üldauhinnaga seotud küsimustele antud vastuste eest vähemalt 60 punkti, ei pääse edasi üldauhinna konkursi ega eriauhinna konkursi Euroopa žürii tasemele.

Valik toimub kahes etapis: sõltumatute ekspertide poolne **eelhindamine** ja **Euroopa žürii poolt Euroopa tasandil lõpliku valiku tegemine**. Euroopa Komisjon jätab endale õiguse jätta kõrvale kõik taotlejad, kes ei austa Euroopa Liidu lepingu artiklis 2[3] sätestatud Euroopa väärtusi.

Auhinna sekretariaat kontrollib saadud taotluste vastavust punktis 3.3 „Nõuetele vastavuse kriteeriumid“ sätestatud vormilistele ja õiguslikele nõuetele. Taotlusi, mis nendele nõuetele ei vasta, rohkem läbi ei vaadata ja need jäetakse konkursist välja.

- *Eelhindamine*

Eelhindamise etapi viivad läbi Euroopa Komisjoni nimetatud sõltumatud eksperdid.

Sõltumatute ekspertide koostatud eelhinnang kohalike omavalitsuste kohta esitatakse Euroopa žüriile hindamisaruande vormis enne Euroopa žürii kohtumist ja Euroopa žürii arutelud põhinevad sellel dokumendil.

[3] Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 on sätestatud, et EL „rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine“. Liikmesriigid jagavad neid väärtusi „ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus“.

Sõltumatud eksperdid koostavad esialgse nimekirja, kuhu kantakse maksimaalselt 20 taotlust (10 kummaski kategoorias – alla 50 000 elanikuga ja üle 50 000 elanikuga kohalikud omavalitsused), ning esitavad selle oma aruandes (üldkonkursi) Euroopa žürii liikmetele. Euroopa žüriile esitatud aruandes esitatakse maksimaalselt 10 taotlust **rassismivastase võitluse** eriauhinna saamiseks.

- *Lõplik valik / Euroopa žürii arutelu*

Euroopa žürii liikmed kohtuvad 2027. aasta märtsis/aprillis Brüsselis (või veebis), et määrata mõlemas kategoorias kindlaks võitja ning teine ja kolmas koht. Žürii otsus põhineb sõltumatute ekspertide esitatud hindamisaruandel ja hindamiskriteeriumide kohaldamisel (vt allpool punkt 4.2).

- *Auhinnatseremoonia*

2027. aasta Euroopa kaasamise ja mitmekesisuse pealinnade auhinna võitjad ja **rassismivastase võitluse** eriauhinna võitjad kuulutatakse välja 3. juunil 2027 Brüsselis (või veebis) toimuval auhinnatseremoonial ja auhindade veebisaidil. Kõigi kategooriate võitjate linnapead / seaduslikud esindajad kutsutakse osalema auhinnatseremoonial ja auhinna kättesaamisel Brüsselis (või veebis).

- *Tagasiside*

Kõik lõppvooru jõudnud linnad võivad taotleda tagasisidet oma taotluse sisu kohta ning seda antakse sellise taotluse alusel.

4.2 Hindamiskriteeriumid

Nii sõltumatud eksperdid kui ka Euroopa žürii hindavad auhinnale kandideerivate kohalike omavalitsuste taotlusi järgmiste hindamiskriteeriumide alusel.

Algatuste laad ja ulatus

Taotlejad peavad esitama kirjelduse peamistest mitmekesisuse ja kaasamise edendamise algatustest, olenemata sellest, kas need on juba rakendatud või veel rakendamisel. Eelistatud on algatused, mis käsitlevad igakülgselt erinevaid diskrimineerimise aluseid (eelkõige sugu, vanus, puue, etniline või rassiline päritolu, usutunnistus või veendumused ning LGBTIQ+-identiteet) ja tõendavad intersektsionaalse lähenemise rakendamist.

Taotlused peaksid näitama ühtset lähenemisviisi mitmekesisusele ja kaasamisele mitmesugustes poliitikavaldkondades ning ambitsioonikat visiooni diskrimineerimise vastu võitlemiseks kohalikul tasandil.

Vastutus / pühendumuse ulatus

Taotlejad peaksid kirjeldama kohaliku omavalitsuse kehtestatud mitmekesisuse ja kaasamise strateegiat ja poliitikaraamistikku ning nende rakendamise struktuuri. **Taotluses tuleb näidata, et algatused ei ole pelgalt ühekordsed projektid, vaid on sidusa strateegia või poliitikaraamistiku osa.** Selgelt peab olema näha, et mitmekesisuse ja kaasamise kohta on kõrgel vastutustasandil tehtud poliitilised avaldused ja võetud kohustused. Mitmekesisus ja kaasamine peaksid olema integreeritud kohaliku omavalitsuse poliitikameetmetesse, programmidesse ja/või eeskirjadesse. Esitada tuleb teave kõnealuste strateegiate ja poliitikameetmete rakendamisega tegelevate asjakohaste struktuuriüksuste ja selleks eraldatud ressursside

(personal, eelarve jne) kohta.

Mõju

Kohaliku omavalitsuse algatustel peab olema tõestatud positiivne mõju diskrimineerimisega kokkupuutuvate rühmade olukorrale ja kogemustele ning nende üldisele elukvaliteedile. Välja tuleb tuua kasu, mida need algatused toovad diskrimineerimisega (soo, vanuse, puude, etnilise või rassilise päritolu, usutunnistuse ja LGBTIQ+-identiteedi tõttu) kokkupuutuvatele rühmadele, selgitades täiendavalt, kuidas algatused toovad kasu laiemale elanikkonnale. Taotlejad lisavad mõju käsitlevate väidete toetuseks kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed andmed, näiteks peamiste tulemusnäitajate konkreetsed väljundväärtused, täpsustades sellega seoses konkreetsed algatused.

Algatuste kvaliteet ja kestlikkus

Mitmekesisuse ja kaasamise tulemuste kvaliteet määratletakse diskrimineerimisega (soo, rassilise või etnilise päritolu, usu või veendumuste, puude, vanuse ja/või LGBTIQ+-identiteedi tõttu) kokkupuutuvate rühmade elukvaliteedi paranemise ja laiemale elanikkonnale toodava kasuna. Taotlejad selgitavad, millised näitajad ning hindamis- ja järelevalvemehhanismid, näiteks tellitud sõltumatud hindamised või auditid, on kehtestatud, et tagada algatuste kvaliteet ja nende vastavus riiklikele standarditele ja õigusaktidele ning kooskõla riiklike ja/või Euroopa strateegiatega.

Taotlejad kirjeldavad tehtud algatuste ja saavutatud tulemuste kestlikkuse tagamiseks võetud meetmeid. Kestlike tulemuste saavutamine eeldab järjepidevaid jõupingutusi, algatustest saadud kogemuste rakendamist ning kindlustunnet investeerimisel ja ressursside eraldamisel saavutatud tulemuste säilitamiseks ja edasiarendamiseks.

Diskrimineerimisega kokkupuutuvate inimeste kaasamine

Näidata tuleks diskrimineerimisega kokkupuutuvate inimeste ja neid esindavate organisatsioonide ning mitmekesisuse ekspertide aktiivset ja selget kaasamist kohaliku omavalitsuse mitmekesisuse ja kaasamise algatuste kavandamisse, rakendamisse ja hindamisse. Lisaks peavad taotlejad kirjeldama, kuidas nad neid esindusorganisatsioone rahastavad ja toetavad ning kuidas nad tagavad nende tõhusa kaasamise.

Kriteerium	**Maksimaalne punktide arv**
Algatuste laad ja ulatus	25
Vastutus / pühendumuse ulatus	25
Mõju	20
Algatuste kvaliteet ja kestlikkus	15
Diskrimineerimisega kokkupuutuvate inimeste kaasamine	15
KOKKU	100

Kohalikud omavalitsused, kes taotlevad **rassismivastase võitluse** eriauhinda, peavad täitma nii taotlusvormi üldosa kui ka eriauhinna osa. Selle eriauhinna puhul hinnatakse neid ühe hindamiskriteeriumi alusel, mille maksimaalne punktisumma on 25.

5. TAOTLUSTE ESITAMISE KORD JA TÄHTAJAD

Konkurss lõpeb 26. veebruaril 2027 (kell 12.00 Kesk-Euroopa aja järgi) (GMT+ 1). Taotlusvorm tuleb täielikult täita ja esitada **ainult veebipõhise vahendi** kaudu.

Täieliku veebipõhise taotluse esitamiseks tuleb esitada järgmised dokumendid:

- täidetud veebipõhine taotlusvorm (I lisa);
- kirjalik kinnitus (III lisa), mille on allkirjastanud linnapea või riigi õigusaktide kohaselt linna/piirkonda seaduslikult esindama volitatud kõrgeim esindaja ja mis laaditakse üles koos taotlusvormiga.

6. ISIKUANDMETE TÖÖTLEMINE

Komisjoni suhtes on siduv määrus (EL) 2018/1725 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides ja asutustes. Esitatud taotlusvormis sisalduvaid isikuandmeid töödeldakse kehtivate õigusnormide kohaselt. Taotlejad võivad kirjaliku taotluse alusel pääseda ligi oma isikuandmetele ja parandada teavet, mis on ebatäpne või puudulik. Euroopa Komisjonil on õigus mis tahes vormis ja mis tahes andmekandjal avaldada järgmine teave või viidata sellele:

- võitjate nimed;
- auhinna teema.

7. LISATEAVE

Taotluste läbivaatamist ning sõltumatute ekspertide ja kahe Euroopa žürii tööd hõlbustab auhinna sekretariaat, mida haldab välispartner. Sekretariaat toetab ka auhinna programmiga seotud teavitustegevust auhinna veebisaidi ja erinevate kommunikatsioonikanalite (nt brošüürid, sotsiaalmeedia, videod jne) kaudu.
Sekretariaadi e-posti aadress: just-city-awards@ec.europa.eu

8. LISAD

I. Taotlusvorm

II. Juhend

III. Kirjalik kinnitus